

Adviesnota raad – openbaar

Onderwerp Erfgoedbeleid 2021-2026 Doesburg
Zaakdossier Z/21/012806 - D/21/043897
Portefeuillehouder Wethouder A. Boone
Raadsprogramma 2. Leefbaar en duurzaam Doesburg
Datum collegebesluit 25 mei 2021

Opsteller Marinus Lenselink **E-mail** marinus.lenselink@doesburg.nl
Team Strategie Beleid en Projecten **Telefoonnummer** (0313) 48 13 62

Voorstel

Inhoudelijk beslispunt

1. De nota Erfgoedbeleid 2021-2026 Doesburg met de titel "Mensen maken ErfGoed" vast te stellen;

Financieel beslispunt

2. Voor 2022 te besluiten geen extra middelen vrij te maken voor de uitvoering van het beleid. En extra financiële middelen te overwegen bij de integrale afwegingen voor de programmabegroting vanaf 2023 en verder bij de jaarlijks terugkerende kadernota's.

Procedureel beslispunt

3. Het college van burgemeester en wethouders opdracht te geven om tenminste uitvoering te geven aan de taken met de hoogste prioriteit (1) conform de uitvoeringsagenda paragraaf 8.

Juridische grondslag

Gelet op de Erfgoedwet 2016 en de Omgevingswet (inwerkingtreding 2022)

Inleiding

Erfgoed speelt een belangrijke rol in het straatbeeld in de gemeente Doesburg. Niet alleen in de historische binnenstad, maar ook in de buitenwijken en het landelijk gebied zijn het verleden en de invloed ervan op het heden nog goed herkenbaar. Dat is in de eerste plaats te danken aan de inwoners, ondernemers en bezoekers van onze gemeente. Zij dragen allen op hun eigen manier bij aan de instandhouding én voortdurende doorontwikkeling van ons erfgoed. Vandaar ook de titel van deze nota “Mensen maken ErfGoed”.

Dit erfgoed vormt op zijn beurt de basis voor ontwikkeling in onze stad. We zijn een fijne gemeente om te wonen, werken en recreëren. Zonder onze historische kwaliteiten zouden we onze bewoners, ondernemers en gasten veel minder te bieden hebben.

Het huidige erfgoedbeleid, “De toekomst van ons verleden”, dateert uit 2006 en is aan vervanging toe. Dat beleid is nog gebaseerd op de Monumentenwet en niet op de in 2016 van kracht geworden Erfgoedwet. Het huidige erfgoedbeleid is dus 15 jaar geleden opgesteld. De destijds geformuleerde ambities zijn allemaal opgepakt – de meeste zijn in uitvoering genomen. Een aantal voornemens is in deze beleidsperiode helaas niet haalbaar gebleken. Daarnaast zijn er ontwikkelingen, zowel in de samenleving als in de erfgoedzorg zelf, waar met het oude beleid onvoldoende invulling aan gegeven kan worden. Het is, kortom, tijd voor nieuw beleid.

Doel / meetbaar effect

Hiermee willen wij erfgoed op een nieuwe manier in dienst van de samenleving stellen. Wij doen dat door vanuit een samenhangende visie op erfgoed en erfgoedzorg een aantal concrete acties en afspraken te maken. Het Erfgoedbeleid 2021-2026 geeft het kader voor het benutten van het vele Erfgoed dat Doesburg rijk is. Het zorgt voor het zijn van een aantrekkelijke gemeente om de wonen, werken en recreëren. Het draagt bij aan de lokale economie.

Argumenten

1.1. De nota is gebaseerd op de Erfgoedwet en de komst van de Omgevingswet

In 2016 is de Erfgoedwet van kracht geworden. Deze wet vervangt de Monumentenwet. Met de Erfgoedwet beschermt de overheid het cultureel erfgoed in Nederland. Vóór 2016 waren er verschillende wetten en regels voor behoud en beheer van cultureel erfgoed. Sinds juli 2016 zijn die allemaal samengegaan in één wet, de Erfgoedwet. De lokale regelgeving moet afgestemd worden op deze nieuwe Erfgoedwet. Denk hierbij aan de Erfgoedverordening en de Adviescommissie Cultuurhistorie in de huidige vorm. Daarnaast zorgt de komst van de Omgevingswet voor nog verdergaande integratie van ruimtelijke onderwerpen. Zo vereist de Omgevingswet een gemeentelijke adviescommissie die tenminste adviseert over rijksmonumenten. Onderzocht dient te worden wat dit voor de huidige adviescommissies betekent. De Omgevingswet treedt naar verwachting in 2022 in werking. De verplichtingen die voortvloeien uit deze beide wetten vormen essentieel kader voor het lokale beleid.

2.1. Er is geen ruimte voor geld vragend nieuw beleid.

Bij nieuw beleid hoort vaak ook nieuw geld om dit te kunnen uitvoeren. Wij zijn ons bewust van het feit dat er geen ruimte is voor nieuw beleid dat ook om geld vraagt. Toch zijn er taken die van uit wet- en regelgeving moeten worden uitgevoerd. Dit zijn de onoverkomelijke uitgaven. Wat het

erfgoed betreft gaat het om taken die voortvloeien uit de Erfgoedwet en de Omgevingswet. Mede daarom hebben wij in het beleid een uitvoeringsagenda opgenomen met prioritering, waarbij taken met prioriteit 1 nu al opgepakt worden of vanuit wet- en regelgeving opgepakt moeten worden. Naar mate de prioriteit lager wordt van 'Hoge prioriteit' naar 'Geen prioriteit' (2 t/m 5) is de noodzaak en behoefte minder, maar nog steeds wel wenselijk. Zo kennen wij nu geen subsidieregeling voor eigenaren van een gemeentelijke monument, waardoor we provinciaal geld laten liggen, maar is de wens er wel. Wel wenselijk, maar niet noodzakelijk. Bij de integrale afweging kadernota 2023 kan worden overwogen hier budget voor vrij te maken.

2.1. Nieuw beleid kost geld

Paragraaf 7 van de nota schets de nodige formatie en financiën die nodig zijn om uitvoering te kunnen geven aan erfgoedbeleid. Als we volledig uitvoering willen geven aan de Kadernota Erfgoedbeleid dan zullen de structurele kosten stijgen met 160k. Echter wij zijn ons bewust dat hiervoor op dit moment geen ruimte is en beperken ons dan ook tot de wettelijke taken en het reguliere werk waar nu ook al uitvoering aan gegeven wordt. Daarbij constateren we dat het budget voor de wettelijke taken voor archeologie onvoldoende is. Dit budget is ontoereikend en zal opgehoogd moeten worden. Ook zijn we vanuit de Omgevingswet verplicht een gemeentelijke adviescommissie in te stellen die tenminste adviseert over aanvragen omgevingsvergunning voor rijksmonumenten. Of hier bovenop de huidige kosten extra kosten komen is nu nog niet te zeggen. Bij de integrale afweging Kadernota 2023 zullen wij hiervoor met voorstellen komen.

3.1. De raad stelt het kader vast en het college voert uit.

De nota Erfgoedbeleid 2021-2026 Doesburg met de titel "Mensen maken ErfGoed" beschrijft hoe de gemeente Doesburg zorg draagt voor het Erfgoed dat de gemeente rijk is. Veel wordt vanuit wet- en regelgeving ingegeven, met name wat betreft de zorg voor de rijksmonumenten en het door het Rijk aangewezen beschermde stadsgezicht. Daarnaast kennen wij de vele gemeentelijke monumenten die ook hun zorg en aandacht behoeven. De gemeente wil de hoge kwaliteit van het Doesburgs erfgoed behouden en versterken. Wij hebben daarvoor te maken met bestaande wet- en regelgeving, maar ook met de eigen ambities over de omgang met ons erfgoed. Wij doen dit omdat erfgoed bijdraagt aan welzijn en welvaart van de gemeente. In het nieuwe erfgoedbeleid wordt het kader geschetst waarbinnen wij de doelstelling waar willen maken. Het is in de Raad om het kader vast te stellen waarna wij de uitvoering ter hand zullen nemen binnen de door u beschikbaar gestelde middelen.

Kanttelingen

1.1. Zonder nieuw erfgoedbeleid blijven de cultuurhistorische waarden van Doesburg ook wel overeind.

Dat is maar ten delen waar, de gebouwde monumenten zijn vaak al eeuwen oud en kunnen vaak ook nog eeuwen mee. Echter als hier niet goed voor gezorgd wordt ligt verloedering op de loer. Erfgoed onderhouden kost meer tijd en geld dan andere objecten die geen erfgoed zijn. Er komt veel meer kennis en kunde bij kijken. Dat los je natuurlijk niet op met het vaststellen van Erfgoedbeleid, maar je geeft hiermee wel het signaal af dat we oog hebben voor dit rijkdom. Daarnaast krijgt Erfgoed ook een prominentere rol in ontwerpvragestukken. Ook is het huidige

erfgoedbeleid niet meer actueel en gebaseerd op oude wetgeving. De houdbaarheidsdatum is verstreken.

2.1. Als de Omgevingswet niet per 1 januari 2022 in werking treedt verschuift de behoefte.

Vooralsnog zijn wij er van uitgegaan dat de Omgevingswet per 1 januari 2022 in werking treedt. Echter deze datum ligt nog niet vast, er zijn signalen opgevangen dat de invoering wordt uitgesteld naar medio 2022. Covid-19 is daar mede oorzaak van. Mocht dat gebeuren dan zullen ook de taken die genoemd zijn in de uitvoeringsagenda mee verschuiven naar latere datum. Vooralsnog is uitstel geen afstel, uiteindelijk zullen deze taken wel uitgevoerd moeten worden. Wij moeten ons daar op voorbereiden.

3.1. Niet alle gemeentelijke ambities kunnen worden waargemaakt.

De keuzes die gemaakt worden zijn ingegeven van uit de financiële situatie er zijn geen middelen beschikbaar om de gemeentelijke ambities waar te maken. Wij proberen deze mee te nemen binnen andere programma's zoals de energietransitie en de implementatie omgevingswet. Met de huidige middelen is slechts ruimte voor de noodzakelijke wettelijke taken, zoals de adviescommissie cultuurhistorie, vergunningverlening, het toezicht en handhaving, de archeologische monumentenzorg en in beperkte mate Open Monumentendag.

Financiën

Bij de integrale afweging Kadernota 2023 en volgende jaren zullen wij, waar nodig, met concrete voorstellen komen.

Uitvoering

Planning

Na vaststelling van de nota Erfgoedbeleid 2021-2026 Doesburg wordt binnen de financiële mogelijkheden uitvoering gegeven aan deze nota. Extra geld vragende taken worden niet uitgevoerd voordat hiervoor de financiële middelen beschikbaar gesteld zijn. Vooralsnog wordt enkel uitvoering gegeven aan taken met de hoogste prioriteit (1). Taken die een raakvlak hebben met de Omgevingswet worden bij de implementatie van de Omgevingswet opgepakt.

Communicatie

Er volgt een persbericht waarin de belangrijkste elementen uit de kadernota gemeld worden.

Evaluatie

In het laatste jaar 2026 wordt de nota geëvalueerd

Bijlage(n)

- Bijlage 1: Erfgoedbeleid 2021-2026 Doesburg met als titel Mensen maken ErfGoed.